

Отже, процес виховання здорового способу дітей старшого дошкільного віку має свої особливості. Він вимагає поєднання різноманітних методів та прийомів навчання й виховання дошкільників, об'єднання зусиль дошкільних навчальних закладів, сім'ї, громадськості, що дозволить створити систему у роботі, домогтися її неперервності, єдності вимог, посилити її інформаційне забезпечення.

Список використаних джерел

1. Денисенко Н.Ф. Формування свідомого ставлення до здоров'я./ Н.Ф.Денисенко// Дошкільне виховання. –2008. – № 9. – С. 68-85.
2. Кононко О.Л. Субсфера «Я – фізичне»; Субсфера «Я – психічне» /О.Л. Кононко//Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні. – К.:Дошкільне виховання. – 243 с.
3. Лущик І.В. Зростає здоровою, дитино!./ І.В. Лущик. – Х. Основа, 2008. – 52 с.

ТЕРНОВЦІ А. Ю.,
МИКУЛІНА А. К.,
Мукачівський державний університет, Україна

РОЛЬ ЕТИКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Нині зростають вимоги до особи вихователя ЗДО, його професіоналізму, моральності, майстерності. Він нарівні з батьками несе відповідальність за соціальну зрілість вихованця та розв'язує важливе завдання: забезпечити різнобічний розвиток кожної дитини відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей і потреб.

Педагогічний процес в ЗДО передбачає взаємини між вихователями і дітьми, колегами, які доповнюють стосунки між педагогом і батьками вихованців, впливаючи на їх характер і зміст.

Злагоджений колектив – необхідна умова успішної навчально-виховної роботи. Працюючи в колективі, людина виявляє свої знання, уміння, здібності, риси характеру, рівень володіння етичними нормами. Якщо у спілкуванні колег та дітей відсутні грубощі, докори, погрози, якщо в ньому панують жарт, доброзичливість, невимушеність, щирість, взаємоповага, це свідчення гарних стосунків, здорової атмосфери в колективі, сприятливого соціально-психологічного клімату. Отже, важливого значення в педагогічному колективі належить педагогічній етиці.

Етика – це наука, яка вивчає мораль, з'ясовує її місце в системі суспільних відносин, досліджує моральні категорії, за допомогою яких виражаються моральні принципи, норми, оцінки, правила поведінки [1].

Педагогічна етика – складова частина етики. Педагогічна етика розглядається як відносно самостійний розділ науки, який вивчає особливості педагогічної моралі, з'ясовує специфіку реалізації принципів моралі в сфері педагогічної діяльності, розкриває її функції, зміст принципів і етичних категорій [1].

У педагогічній професії роль етики є важливою. Совість, добро, справедливість, співчуття, доброчесність, стриманість, щедрість, старанність,

лагідність, доброзичливість, смиренність – основні чесноти кожного, а вихователя найперше. Своєю діяльністю він покликаний утверджувати ідеали добра, справедливості, честі, милосердя, любові. Йому необхідно підтримувати доброзичливі відносини з дітьми, а також їх батьками, родиною. Його професійна компетентність та авторитет ґрунтуються на здатності бути стриманим, чуйним, доброзичливим, принциповим, творчим. Найважливішими при цьому є людська небайдужість, любов до дітей та розумна вимогливість. Саме на цих засадах міжособистісні взаємини учасників навчально-виховного процесу набувають статусу етичних, сприяючи толерантності у стосунках.

Головною моральною основою етики педагогічної взаємодії має бути добре, гуманне ставлення до дітей, яке включає повагу до особистості, співчуття, любов. Виявляти повагу до особистості – означає уважно ставитися до неї. Із повагою несумісні насильство, порушення прав і свобод, жорстокість, приниження. Тож принцип педагогічного гуманізму є визначальним у системі педагогічної етики. Окрім любові, милосердя, співчуття, довіри, справедливості, доброзичливості, він передбачає повагу до прав і свобод особистості; розуміння внутрішньої самотності, свободи; розвиток позитивного ставлення до інших людей [2].

Для принципу педагогічного оптимізму характерне позитивне світосприймання. Для дитинства оптимізм – те ж саме, що гра барв для веселки: немає оптимізму – немає й дитинства. Душевне піднесення, злет мають відбутися в дитини самотійно, але вихователь повинен вміти допомогти цьому [2].

Принцип справедливості означає, що у своїй діяльності вихователь є небайдужим, однаково доброзичливим і прихильним до всіх учасників навчально-виховного процесу, незалежно від віку, особливостей характеру, здібностей, статі, раси, національності, віросповідання, соціального стану та інших ознак, включаючи матеріальне становище [2].

Важливим у регуляції стосунків між учасниками навчально-виховного процесу є також принцип законності. Він передбачає дотримання Конституції і законів України, діючих нормативних документів, що регламентують педагогічну діяльність. Цей принцип виражається у почутті власної гідності, внутрішньої свободи, дисциплінованості, у гармонійному поєднанні патріотичних, національних, загальнолюдських почуттів. Педагог несе персональну відповідальність перед законом, державою за формування моральних, громадянських якостей вихованців [2].

Названі принципи можуть бути регуляторами педагогічних взаємин, а їхнє дотримання передбачає наявність у педагога таких морально-психологічних якостей: любові до дітей, чуйності, витримки, принциповості, спостережливості, урівноваженості, поміркованості, справедливості, доброзичливості, відвертості тощо. Вірність принципам педагогічної етики – справа честі і совісті вихователя, адже він є носієм морально-етичних норм і чеснот, взірцем для вихованців, їхніх батьків, педагогічним колективом та суспільством загалом.

Отже, педагогічна етика ґрунтується на моральності ставлення до духовного світу дитини як культурної цінності. Тому взаємини між учасниками навчально-виховного процесу ЗДО, передбачаючи організацію спільної діяльності мають

регулюватися через дотримання відповідних принципів. Основні вимоги та принципи, що стосуються професійної педагогічної етики є педагогічно виправданими та морально доцільними. Про них повинен пам'ятати кожен вихователь.

Список використаних джерел

1. Педагогічна майстерність /за ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2008. – С. 44 – 47.
2. Поніманська Т. І. Підготовка педагогічних кадрів для системи дошкільної освіти / Т. І. Поніманська (Дошкільна педагогіка). – К., 2004. – 456 с.

ТИТАРЕНКО Н. В.

Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики», Україна

ЧИ ГОТОВИЙ УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО УПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Упровадження Нової української школи реалізує реформу загальної середньої освіти, регламентовану розпорядженням Кабінету Міністрів України [1]. Реформа НУШ передбачає зміну освітньої парадигми – перехід до компетентнісного навчання. Цей підхід декларувався не один рік у нормативних документах про загальну середню освіту, а саме в концепції розвитку освіти, Державних стандартах та навчальних програмах. Складним шлях упровадження нових підходів до навчання виявився на нашу думку тому, що вчителі не були готові викладати повному. Вчитель, як будь-яка людина, щоб чомусь навчити інших, спочатку повинен сам добре розуміти суть питання і досконало володіти професійними компетентностями щодо формування як загальнопредметних, так і загальнокультурних компетентностей в учнів. Отже вчителя треба навчити: у педагогічних закладах вищої освіти, в інститутах післядипломної педагогічної освіти, на тренінгах і семінарах.

Успішність старту Нової української школи (НУШ) зумовлена тим, що за рік до початку реформування загальної середньої освіти була організована система тренінгів для вчителів перших класів, які першими мали увійти в реформу. Спочатку були підготовлені тренери, які підготували двісті вчителів для пілотування реформи НУШ, яке було запущене з 2017/2018 навчального року, за рік до основного впровадження реформи.

На початку 2018/2019 навчального року нами було проведено моніторингове дослідження щодо готовності вчителів до впровадження нового Державного стандарту початкової освіти. Для досягнення мети дослідження було обрано метод збору інформації – опитування, а саме онлайн-анкетування за допомогою сервісу Google Forms. Нами цей сервіс був використаний тому, що заповнення анкети та її обробка повністю автоматизовані. А це спрощує процедуру аналізу зібраних даних й пришвидшує процес написання аналітичного звіту. Вибірка учасників дослідження формувалася з генеральної сукупності учителів перших класів 13766 закладів загальної середньої освіти, гімназій, колегіумів, ліцеїв, навчально-виховних комплексів, спеціалізованих і спеціальних шкіл, які на початок

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>